

# Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 27. julija 2023 - Leto XXXIII, št. 30



## VESEL IN SONČEN VAŠKI DAN V ŠTEVANOVCIH IN SAKALOVCIH



NAJSTAREJŠA OBRTNICA V SLOVENIJI  
stran 3



VRETINSKA VODA  
stran 8



SAUDNI DEN V MURSKI SOBOTI  
stran 10

## VESEL IN SONČEN VAŠKI DAN V ŠTEVANOVCIH IN SAKALOVCIH

V nedeljo, 16. julija, je bil vroč poletni dan, v Porabju pa sta potekala kar dva vaška dneva. V Števanovcih in tudi v Sakalovcih tradicionalno organizirajo vaški dan v sredini julija. To je dobra priložnost, da se vaščani zberejo in skupaj preživijo prijeten dan, ki jim omogoča duhovno in telesno sprostitve, zabavo, igre in še mar-



*V Števanovcih je nastopil tudi Pevski zbor Rozmarin Društva porabskih slovenskih upokojencev.*

sikaj. V obeh naseljih se je program začel v zgodnjih popoldanskih urah.

V Števanovcih so po pozdravnem nagovoru župana Sándorja Fodorja nastopili glasbeni gostje iz Slovenije in Madžarske. Najprej je igrala pihalna godba mesta Monošter, nato so udeleženci programa lahko poslušali slovenske pesmi v izvedbi skupine Rozmarin, ki jo sestavljajo pevke in pevci Društva porabskih slovenskih

upokojencev. Iz Monoštra sta bili povabljeni še dve skupini, Ples radosti skupine Anilke in pevski zbor Antal Békefi. Nastopili so tudi ljudski godci Vinski bratje iz Gederovcev. Po večerji je od 17. do 20. ure zbrane zabavala skupina Duo Klas. Programa v Števanovcih so se udeležili tudi slovenska generalna konzulka Metka Lajnšček, predsednica Zveze Slovencev na Madžarskem Andrea Kovacs in predsednik Državne slovenske samouprave Karel Holec.

Tudi v Sakalovcih je bilo veselo. Tam so

se programi začeli že v soboto popoldne s koncertom madžarskega glasbenika Bele Pinterja. Na ta dan je županja vasi Valerija Rogan povabila tudi skupino bolnikov z duševnimi motnjami iz socialne ustanove vasi Ivánc, ki so se poveselili na koncertu ter se kasneje lepo zahvalili za prijazen sprejem in gostoljubnost vaščanov. Kot

dopolnilni program je potekala tudi predstavitev dela terapevtskih psov, program pa se je nadaljeval z veselico do polnoči. V nedeljo po sveti maši so se vaščani zbrali na skupnem kosilu v šotoru, postavljenem ob nogometnem igrišču, kasneje pa so se lahko zabavali in uživali ob dobri glasbi. Bila je zabava v retro slogu, glavni koncert

pa je izvedla tamburaška skupina Kopri-ve iz Petrovega Sela, to je hrvaška vas na



*Sakalovska občina je v okviru programa vaškega dneva obdarila odličnjake za uspešno spričevalo.*

Madžarskem. Sakalovska samouprava je tudi letos nagradila tiste učence v naselju, ki se lahko pohvalijo z odličnim spričevalom. Županja vasi je čestitala učencem in jim podelila darilne bone.

Na obeh vaških dnevih so poskrbeli tudi za otroke, ki so imeli na voljo napihljiva igrala. Otroci v Sakalovcih pa so lahko tudi jahali. V obeh vaseh se je zabavne prireditve s plesom, pijačo in jedačo udeležilo lepo število krajanov, njihovih sorodnikov in znancev.

*nvn*

## Pod Srebrnim brejgom ...

... se je na Tour de France, dirki po Franciji, čakalo, ka Tadej Pogacar znauva dirko vsej dirk na svejti dobi. Dvakrat za redom jo je daubo, lani je od njega samo Jonas Vingegaard bole brz svoj bicikli poganjo. Tadej je v trno dobri formi, kak najbaukši na svejti, na dirko prišo. Vse je že tak vögledalo, ka po trej tednaj leko bi znauva v Pariz v žutom prišo. Dugo je tak vögledalo, depa, samo v dvej dnevaj ga je Jonas velki sedem minutov za seuf njau.



*Tadej pa Jonas za velkiva rivala valata. Zvün toga pa zmejs med obema velko poštuvanje živej. Jonas je kak prvi na dirki po tradiciji v žuto nut zrvnani, Tadej pa kak najbaukši mladi biciklist v bejlon pedale klači. Najvekšo »bitje« zmejs med njima se je na 2300 mejterov viskoj zgotovilo. Kak povejdano, na njoj je Jonas Tadeja daleč zar za seuf njau.*

Drugoga velkoga slovenskoga šampiona Primoža Rogliča tau leto na dirki nega. Po tejm, gda je drugo najvekšo dirko trej tednov Giro d'Italia daubo, malo je počivo pa za nauvo velko dirko v Španiji je trenejro. Tak se zdaj na velke čaka, ka štrtpaut kak prvi jo zgotovi. Depa, nigdar se ne vej, tau se je ranč pri Tadeji Pogacari leko vidlo.

Skrak toga, ka so se za Tadeja pesnice stikavale, je vrejme velki kvar delalo. V istom časi, kda je dirko, so se drejve podejrane, toča je klestila, poštij je voda zalezvala, streje je kaulak nosilo. S tejm se je eške tragedija zgodila. Na lejpom Bledi je mlada turistka preminaula. Drejva se je na njau obrnaula. Tau, ka se letos godi, takše se je eške nigdar nej. Nisterne krajine tak vögledajo, kak bi se kakši tornado pod Srebrni brejg iz Merke prejk preselo. V eni varašaj so eške kvar od prvoga vijera nej mogli vred vzeti, za 12 vör že je drugi prileto. Kak vögleda, se vse vküper eške nej zgotovilo. Takše bi se eške nin dva tedna aj godilo.

Kak vsikšo leto pa se tau zgodilo, ka biroviye pa parlament že svoje počitnice majo. Rejč počitnice znamenüje, ka se nekaj počine. Gda si trbej politične točke nabejrati, prejnji pa tö drugi političarge brz na mestaj takši pa drugi nesreč na velke ojdijo. Aj se vidi, kakšo brigo za stejsko lidi majo. Tau se zagnauk eške ne godi, zato, ka uni počivajo. Gasilci, civilna zaščita, rdeči križ pa eške stoj na tau ne brodi. Lidem pomagajo, kelko leko.

Srebrni brejg je za vse podrejte drejve bridko skuzo püsto. Nebesko dobro vej, kak tau boli. Kak boli, gda vijer iz njega kakšo drejvo vöskübne.

*Miki Roš*

Margit Grah od Svetoga Gürija

## Najstarejša obrtnica v Sloveniji

Konec preminaučoga leta je dosta lüstva v Sloveniji zvedlo, sto je Margit Grah, stera ovak rajši čuje, če jo zovete Marjeta. Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije jo je na prireditvi, stera je bila na Brdi

Do Murske Sobote je tistoga cajta nej bilau več niti enoga frizera. On je dobro nemški gučo, pa je meu dosta strank iz Avstrije,« je raztolmačila sogovornica, stera je kak mala dekličina oči dostakrat poma-

lo v Celje, je mogla titi za inasičo k enomi frizeri v Mursko Soboto. Tam se je delalo celi den: »Tistoga cajta je nej bilau dosta autonov, busi so tudi bole redko vozili, zatau sam se dostakrat s piciklinom v pondejlek zazrankoma odpelala v Mursko Soboto, v soboto pa nazaj domov. Med kednom sam živela v varaši pri držini Lesjak pauleg gasilskoga dauma. Te je ške nej bilau asfaltejranih poštij, tak ka sam v pondejlek cela zmantrana prišla na delo. Vse me je bolelo in kregali so me, ka sam nej zadosta brž delala.«

Gda se je šaulivala, je v Celji živela v internati, steri pa je nej biu fal. Po trej lejtaj, vmejs je ške furt mela po par mesecov prakso pri soboškom frizeri, je šaulivanje uspešno zgotovila. Neka cajta je ške ostala na praksi pri profesori Lorbki, od

ne v kite. Pomalek, pomalek sam dobivala stranke, dosta pa je pomagalo tau, ka je granica pauleg, tak ka so ženske iz Avstrije začnile oditi k nam, vej pa je tam te tudi nej bilau dosta frizerov, če so pa že bili,

s pečjav na kurilni oli, stera se je dostakrat dovjgasnila. Pozimi je bilo včasi tak mrzlo, ka so se ji roke prikelile na klūko, gda je zrankoma prišla in gorodprla dveri salona. Po tistom, ka so zazidali nauvi



Vajenke celjske frizerske šole. Margit Grah je druga z leve strani Foto osebni arhiv Margit Grah

pri Kranji, vörazglasila za najstarejšo obrtnico v Sloveniji v leti 2022.

»Fejst sam ponosna na tau, ka sam tau dosegnola, vej pa je tau rejsan žmeten krü, pa vsakši se toga ne včaka,« je prva povedala sogovornica, stera zdaj že skor 56 lejt dela kak frizerka, čiglij je istina, ka je že neka lejt v penziji. Ona ma v spaudnjom tali svojoga rama pri Svetom Güriji, kak pravijo domanji lidge Svetomi Juriji, svoj frizerski salon. Pauleg nje v saloni dela ške ena frizerka, za polonje delovnoga cajta pa ma ške eno zaposleno, stera se spravlja s pedikuro in kozmetičnim delom.

Margit Grah je pri Svetom Güriji tudi gorrasla, samo nej v glavnom tali vesnice ob poštij, liki gor na brejgi, dva kilomejtra vkraj od rama, v sterom gnesden žive. »Nej bilau lejko, vej pa smo nej meli v rami vode pa smo jo mogli nositi. Moj oča Alojzij Bertalanč je že biu frizer. Med drugo svetovno bojno je delo v avstrijskom Graci, po tistom pa je prišo nazaj v domanjo vesnico in je v sausednih Rogošovcaj küpo en mali ram, v sterom je goraudpro frizerski salon, prvoga daleč naokoli.

gala v saloni, če nej drugo, je pometala. Samo te je tak biu guč, ka naj bi se njena mlajša



77-letna Margit Grah je konec preminaučoga leta na Brdi pri Kranji prejela priznanje za najstarejšo obrtnico v rosagi. Foto osebni arhiv Margit Grah

sestra Marija, stera gnesden žive v Murski Soboti, vönavčila za frizerko, njau pa so poslali v administrativno šaulo v Maribor: »Že po enom mejseci sam mejla zadosta paperov, pisalnih strojov in sedenja. Vujšla sam nazaj domau, pa sam pravla, ka mo ges rajši frizerka.«

Prva kak je šla v frizersko šau-

steroga je te njeni oča odküpo neka znücane škeri za frizerenje, tak ka se je te leta 1967 zaposlila pri oči v njegovom saloni.

»Tistoga cajta je bilau žensko frizerstvo na Goričkom neka nauvoga. Ženske so spoj nej odile k frizeri, vej pa so si v glavnom püščale duge lase, stera so dostakrat bile splete-

so bili drakši od nas. Istina gé, ka je tistoga cajta nej bilau telefonov, ka bi si lidge leko

rezervejrali svoj termin, tak ka so včasi čakali po več vör, ka pridejo na red. K nam so se lidge pripelali, tudi tisti z druge strani granice, s traktori pa piciklini, vej pa je te ške nej bilau dosta autojov,« raztolmači sogovornica, stera se ške dobro spaumni, kak je pejški odila od domanjoga rama do salona, v sterom so kürili

ram, je bilau bauške, vej pa so v rami živeli in v spaudnjom tali vrejdvzeli salon.

Leta 1976 je Margit od očo, steri je te üšo v penzijo, prejvzela obrt. »Celi cajt in ške gnesden je tak, je največ naših strank iz Avstrije. Géjo takše ženske, stera se k nam vozijo tresti kilometrov in več. Istina gé, ka po epidemiji nauvoga koronavirusa, gda smo rejsan meli dosta nevol, vej pa smo nej mogli delati, nemamo več telko strank, kak smo jih inda svejta, gda sam mejla tudi več zaposlenih frizerk. Če te ne bi mejla neka prišparanih penez, bi že mogli zaprejšti svoje dveri. Tau smo, Vala Baugi, preživeli in tak brodim, ka mo ške naprej delala tak dugo kak mo ladala, vej pa me delo gor-drži. Rada mam svoj poklic, s sterim sam gorrasla. Svoj cejli žitek sam vajena delati, tak ka ne bi mogla samo tak tasedeti pa gledati v luft. Pauleg toga sam sama, vej pa mi je mauž, steri je biu škonik, pred trinajstimi leti mrau, edina či Natalija, stera je leranca nemškoga gezika, pa je po študiji ostala v Ljubljani,« je na konci ške cujdala Margit Grah.

Silva Eöry

## PREKMURJE

*Sobota je slavila*

Murska Sobota, edina varaška občina v krajini ob Mürri, 16. julija slavi svoj občinski svetek. Na slavnostni djilejš občinske kotrige, biu je v Gledališči Park, so prišli tudi predstavniki pobratenih občin Kermedin, Paračin, Ingolstadt in Podstrana. Slavnostni guč je meu Andrej Gerenčer, prvi župan Mestne občine Murska Sobota in njeni častni občan (díszpolgár). On je spaumno na preojdeno paut in na tau, kak je leta 1995 iz velke gratala menša, varaška občina.

Tak kak je ob takši priliki navada so raztalali tudi občinska priznanja. Tau je napravo domanji župan Damjan Anželj. Plaketo Mestne občine Murska Sobota je daubo Marino Kegl, najbaukši slovenski glüpi teniški igralec, steri je v preminauči lejtaj dosegno dosta fontoških rezultatov, tak v Sloveniji kak v sveti. Zahvalno listino pa so daubili: MOZAIK, društvo za socialno vključenost, Franc Vogrinčič in Prekmursko osteološko društvo.

Društvo MOZAIK je v preminaučih 20 lejtaj dosta napravilo za tau, ka delo dobijo lidge iz ranljivih družbenih skupin. Glavniva programa toga društva sta Pomoč na vratih – terensko delo in zavetišče za brezdomne. Franc Vogrinčič, škonik geografije in zgodovine iz Kroga, steri je že v penziji, pa je zahvalno listino daubo zatau, ka je svoje bogato znanje talo med svojimi šaulari. Po tistom, ka je zgotovo študij na Pedagoški akademiji v Maribori, je prva včiu na podružnični osnovni šauli Markovci, sledkar pa na Osnovni šoli Il Murska Sobota. Aktiven je tudi v domanji vesnici. Zahvalno listino je daubilo ške Prekmursko osteološko društvo Murska Sobota, stero letos slavi 20 let uspešnega delovanja.

*Silva Eöry*

## 59. SEMINAR SLOVENSKEGA JEZIKA, LITERATURE IN KULTURE V LJUBLJANI

59. seminar slovenskega jezika, literature in kulture je potekal v Ljubljani od 3. do 14. julija. 2. julija sem se vselil v Dijaški dom Ivana Cankarja, kjer

izboljšanju komunikacijskih zmožnosti v slovenščini, širjenju besedišča ter odpravljanju napak. Teme, ki smo jih obravnavali, so bile iz vsakdanje-

polnjevalni skupini, kjer nas je bilo 10. Na začetku smo se predstavili. Kolegi in kolegice so prihajali iz različnih držav, iz Slovaške, Poljske, Ukrajine,

imel nalogo, da predstavi tudi državo, od koder je prihajal. Meni so bile vaje najbolj zanimive, posebno takrat, ko nas je obiskal Uroš Lipušček, poli-



*Na izletu s skupino seminaristov*

sta me že čakala sostanovalca. V sobi smo bili trije. Ao Yang je prihajal iz Kitajske, Gergely

ga življenja s poudarkom na praktičnem sporazumevanju in spoznavanju Slovenije ter

Rusije, Italije in Avstrije. Naša profesorica je bila Slovenka, ki živi na Slovaškem, kjer pouču-

tolog zgodovinar in novinar, ki nas je seznanil o aktualnih političnih in gospodarskih



*V izpopolnjevalni skupini nas je bilo deset iz različnih držav. Profesorica je tretja z leve.*

Szakáts pa iz Madžarske, in sicer iz Budimpešte. Bila sta začetnika pri slovenščini, zato je bila angleščina naš skupni jezik. Seminarja se je udeležilo 96 udeležencev iz 23 držav. Strokovni program seminarja je zajemal lektorske vaje, konverzacije, fonetične vaje ter predavanja o našem digitalnem svetu. Lektorske vaje so potekale v treh začetnih, štirih nadaljevalnih in treh izpopolnjevalnih skupinah. Konverzacije so bile namenjene

njene kulture. Lektorske vaje so bila od 9.00 do 12.30, od 14.00 do 15.30 so sledila predavanja. Seminar je odlikoval bogat spremljevalni program. Potekali so glasbeni dogodki, vodeni ogledi Ljubljane in razstave v Cukrarni, ogled slovenskega filma, udeležili smo se celodnevne ekskurzije v Škocjanske jame, Portorož in Izolo, obiskali pa smo tudi Celje. Na prvem dnevu seminarja smo po pozdravnih nagovorih začeli delati. Bil sem v izpo-



*Tudi na Jadranu smo se imeli lepo.*

je slovenščino. Z velikim veseljem in radovednostjo sem se udeležil strokovnih vaj. Na vajah smo interaktivno sodelovali, razpravljali o raznih temah, obenem pa smo se neprekinjeno osredotočali tudi na slovnico. Veliko časa smo namenili odpravljanju napak, ki jih vsi pogosto delamo. Pogovarjali smo se o slovenski kulturi in turizmu v Sloveniji. Seveda smo na vajah spoznavali tudi kulturo in življenje v drugih državah. Vsak udeleženec je

razmerah v svetu. Aktivno sem se udeležil spremljevalnih programov, kjer sem spoznal tudi udeležence iz drugih skupin. Veliko smo se družili in pogovarjali v kuhinji ali v družabnem prostoru dijaškega doma. Bilo je res lepo spoznati toliko ljudi. Vesel sem, da sem imel priložnost za udeležbo na tem seminarju, obenem pa upam, da se bom lahko udeležil podobnega dogodka tudi v prihodnosti.

*Tamás Kovács*

## PISALI SMO PRED 30. LEJTI

V 15. številki časopisa Porabje, stera je vöprišla 29. julijuša 1993, je na prvi strani Marijana Sukič pisala o tom, ka je pred letnimi počitnicami skupščina sprejela ške neka fontoških zakonov, med njimi tüdi zakon o pravicah narodnih in etničnih manjšin na Madžarskem: »Zakon, ki smo ga čakali precej časa, so zdaj sprejeli - vsaj tako se je zdelo opazovalcu - kar po hitrem postopku. Za njega je glasovalo kar 96 %-ov poslancev. V madžarski skupščini menda še ni bilo zakona, ki bi ga le-ta sprejela s takšno večino glasov. Pobuda o zakonu se je rodila že I. 1988. Leta 1990 je pravosodno ministrstvo pripravilo osnutek po vladnem naročilu. Od takrat smo dobili nič koliko osnutkov. Še leta 1990 se je ustanovila ti. Narodnostna okrogla miza, ki je bila sestavljena iz zastopnikov vseh manjšin. S pomočjo manjšinskih strokovnjakov je pripravila svoj osnutek tudi Okrogla miza. Ker pa je bilo med njenim in vladnim osnutkom precej vsebinskih razlik, je prišlo do usklajevanja.

Narodnostna okrogla miza je bila nezadovoljna z vladnim osnutkom predvsem na štirih področjih. Prvo tako področje je bilo zastopstvo manjšin v zakonodajnih telesih, predvsem v državni skupščini. Druga sporna točka je bila kulturna avtonomija manjšin, tretja finančne garancije. Največ debat je bilo okrog ti. narodnostnih samoupravnih organov. Osnutek je namreč predvideval ustanovitev le-teh v vseh tistih krajih, kjer je manjšinskega več kot 20 %-ov prebivalstva. Ni pa bilo jasno razčiščno, kakšne pristojnosti bodo imeli manjšinski samoupravni organi in ali bodo podrejeni krajevnim samoupravam ali ne. Težko je trenutno povedati, do kakšnih sprememb je prišlo v osnutku, kajti sprejeti zakon še ni bil objavljen. Nekaj očitkov je pa že vseeno bilo. Predstavniki manjšinske Okrogle mize so - ob tem, da so poudarili, kako važno je, da so zakon sprejeli - povedali tudi to, da zakon pri določenih stvareh ne upošteva interesov manjšin. Zunanji minister R. Madžarske je na mednarodni tiskovni konferenci povedal, da je zakon zelo napreden in sestavljen po evropskem merilu. Zakon naj bi začel veljati po volitvah v lokalne samouprave.«

Marija Bajzek Lukač pa je pisala o tom, ka je bila na povabilo mariborskega püšpeka dr. Franca Krambergerja 6. julijuša na obiski v Maribori delegacija Košičevega sklada, stero je vodo predsednik kuratorija Janez Lombergar: »Člani delegacije so seznanili gospoda škofa s stanjem v Porabju, s posebnim ozirom na položaj slovenščine v porab-

skih cerkvah. Škof Kramberger je potrdil informacijo, da bo kmalu vsako nedeljo tudi slovenska maša na Gornjem Seniku, maševal pa bo slovenski duhovnik iz Prekmurja. Na željo porabskih Slovencev se lahko v slovenščini opravljajo tudi ostali obredi, kot so krst, poroka, pogreb itd. Člani delegacije so poudarili, da je treba omogočiti slovensko mašo tudi v ostalih vaseh Porabja, saj tudi v teh krajih živijo Slovenci, in to v večini. Strinjali smo se, da morajo maša in drugi obredi potekati v porabskem narečju. O



reševanju omenjene problematike je treba razmišljati dolgoročno. Prav zaradi tega bo Mariborska škofija sprejela na šolanje porabskega dijaka, ki bo po končani Teološki fakulteti opravljal duhovniško delo v Porabju. Pri verouku pa bi lahko pomagali kateheti iz Porabja, izšolani v Murski Soboti. Mariborska škofija je pripravljena pomagati tudi pri objavljanju slovenskih molitvenikov in katekizmov. Glede na to, da je celo vprašanje večplastno in je slovenska beseda iz porabskih slovenskih cerkva popolnoma izrinjena, je Košičev sklad izrazil močno zaskrbljenost in predlagal srečanje vseh, ki bi lahko prispevali k reševanju le-tega. Člani delegacije so gospoda škofa seznanili s pripravami na simpozij Košič in njegov čas, ki bo 23. oktobra v Števanovcih in na katerem bodo sodelovali številni poznavalci Košičevega dela, tako tudi duhovniki iz Prekmurja.«

Štiri gezikov pa trinajset lejt pa je naslov intervjuja, stero ga je s Karbinin Jenöjom iz Andovec napravo Karči Holec. Sogovornik njemu je raztolmačo, kak tau, ka on guči štiri gezike, pauleg slovenskoga ške vogrski, nemški in tüdi rusoški gezik. »Slovenski

se mi je nej trbelo včiti, zato ka tau je moja materna rejč. Prvin sam vedo slovenski kak vugrski. Gda sam šaulo skončo, te sam na Štajersko mogo titi služiti. Tam sam bijo osam lejt. »Zaka ste mogli služiti titi?« Zaka? Zato, ka duma nej gvant, nej djesti nej smo meli. Trdjé smo bili duma mlajši, pa vsi trdjé smo služili. V Tjarmadin sam rutjivo, gde sam pau leta bijo. Putejn smo na Alföld šli pa tam smo skrb meli mejo proti Erdélya. Gda nas tam že več nej trbelo, te so nas na jug pelali, dola na Vashidegküt. Na, pa te gda sam dumau prišo, te so ma pa Rusi odagnali v Rusičko. Tri pa pau lejta sam bijo tam. »Ka ste tam delali te cajt?« Vsefale, ka ranč trbelo. Šaudar smo vö iz maurdja vozili, rauže smo brali pa v kolhoza smo delali. Dja sam že te dosta vse razmo, ka gučijo Rusi, zato ka sam znau slovenstji, nej tak kak drüdjji. Prvin, kak bi dumau üšo, sam že gučati tü vedo. Najlaguvejše je v cejlom tau bilau, ka smo nej meli djesti. Tisti trej lejt, ka sam vanej bijo, gnauk sam se nej nadjo. Tej Parüni, vnoči vudne so nas šteli. Človak že vse nauri bijo od toga. Gda smo v fabritji zgutauvili, te so edan veltji kušar krüja prinesli, pa so dola pred nas djali, aj dejmo. Tisti kröj takši bijo, kak blata, zvöjn pa samo skaurdja. Stvardja vrag, te sam se gnauk zato nadjo. Dapa cejlo nauč nejsam spau. Mislo sam, ka mi žalaudac gorapauči, zato, ka sam nej vedo, gda mi dojda. »Duma so vedli, ka gde ste?« Telko sam zato leko piso, ka gde sam. Več nej, zato ka samo dva ali tri rada smo leko pisali dumau. Štiridesetausmuga so nas dumau pistili. Dvej leta sam duma bijo, putistim so nas pa na Hortobágy pelali, kak kultatje. Tri pa pau lejt smo se mantrali tam tü. Gda so nas pistili, te smo sprvuga samo do Sombotela leko prišli. Gda so nas že cejlak dumau pistili, te pa zato smo nej mogli nutra v ram, ka je Nagy Jóška bijo v njem. On je bijo v Anduvca sekretar partije. Srečo smo meli zato, ka v edno ižo smo se zato nutra leko spatjivali. Nej na doudja je pa tak odišo. »Kak se je leko v vaš ram nutraspatjivo?« Ovak bilau te vse, kak je zdaj. Trdje, štirdje so bili v vesi, steri so skrak bilij k ognja, oni so zapuvejdali. Ka so oni prajli, tisto je tak bilau. Kultatje so tü oni vtjüppisali. Tisti cajt so veltji guspaujje bili oni. Dumau smo prišli v prazan ram. Ka je bilau, vse so taznosili. Eštje štjir so nej njali, ka bi zamlau leko delali. Brezi pejnaza, brezi vsega smo začnili. Pa tak pumalak smo zato vred prišli. Dapa zato tisti trinajset lejt mi fali. Gda je človak mladi, te eštje nej, dapa gda že starejši, te tak pozna, kak če bi ma od živlejnja vzeli te trinajset lejt.«

Vküppobrala Silva Eöry

## ŽELEZNA ŽUPANIJA

Sombotelski langaši

Prejšnji keden se je eden časopis tak odlaučo, ka ziščejo v Somboteli tisto mesto, gde je langaš nej samo dober, depa fal tö. Človek bi leko mislo, ka tašoga langaša ranč nega, zato ka fejt dragi so gratali siri pa vrnje mlejko tö. Tau tö istina, ka pravi langaš je praušti langaš, ta nej trbej nej sira pa nej vrnjoga mlejka.

Vsevküp sedem taši mest so gorpoiskali, gde se langaš peče, aj zvejo, gde se splača langaš küpti, če se dobro nadjesti škemo. Če škemo ali nej, polonja leta je že za nami, vročina je velka, štrandi so puno lüstva, langaši se pa djejo kak če bi mujs bilau. Pa nej samo pri vodej se odavajo, odavajo se po vasaj pa po varašaj. Lüstvo pa kipüvle, zato ka je langaš dober, brž se leko nadjej pa itak nej tak dragi, kak če bi si človek k stauli seu v kakšni restavraciji.

Ocenjevanje se je najprvin na tržnici začnilo, gde se vej, ka dober langaš majo pa cejne so tö nej slabe. Za petstau forintov ponüjajo langaš, steri dober žmaj ma, nej je masten pa še vrauči, gda ga v roke dobimo. Nejdaleč kraj odtect za 550 forintov malo dragšoga, depa ranč tak dober langaš leko küpimo. Tak ka na tržnici gdekoli küpimo langaš, lagvo ne zopodimo. V tretjoj mesti so pred železniško postajo koštavali, cejne so gnake bile, depa žmaji so nej bili tisti, stere eden langaš mora meti, pa nej biu friški tö nej. Štrto mesto je parkirišče pri veleblagovnici Metro bilau, cejne so že višese bile, zato ka 600 forintov so prosili za en langaš, depa te langaš je najbaukši langaš bejo po cejlom Somboteli. Dober žmaj, dobro testau pa sir so tö friškoga goraribali, tak ka 1. mesto je ta langašerija dobila. Pri Family centru je najdragši langaš, 790 forintov prosijo za njega, na parkirišči Interspar so tö 600 forintov prosili, testau je malo žmetno bilau, depa žmaj je nej emo lagvoga. Slejdnjo mesto, kak etak tak v redej tö, je kiosk pri trgovski hiši Arkadia daubo, gezero forintov so prosili za en langaš, v testej so krumplinge bili, pa če bi še tau nej dojšlo v žirej so je vöpekli.

Karči Holec

## OD SLOVENIJE...

Robert Golob na obisku na Hrvaškem

V Zagrebu se je na prvem uradnem obisku mudil predsednik slovenske vlade Robert Golob in se srečal tako s hrvaškim predsednikom Zoranom Milanovićem kot s predsednikom vlade Andrejem Plenkovićem. Nastopil je čas, ko lahko Slovenija in Hrvaška skupaj dosežeta več, kot bi dosegli posamezno, je po pogovorih s hrvaškim kolegom poudaril Golob ter čestital Hrvaški za sprejem v schengensko območje in za uvedbo evra.

»Imamo samo eno temo, ki nas je v preteklosti razdvajala, tj. arbitraža. Slovenija ji je zavezana, a ji bomo pustili čas in jo umaknili iz dnevne politike. Brez časovnega pritiska in v prijateljskem duhu se včasih najdejo rešitve,« je dejal Golob in dodal: »Arbitražo je treba implementirati in uresničiti, vendar pri tem ni časovnega pritiska, pomembno je, da to temo, ki je tako zastrupljala odnose med državama, umaknemo iz dnevne politike.« Plenković pa je dejal, da bi bil dober znak dobre volje prenehanje izdajanja kazni ribičem iz ene in druge države.

Državi se bosta po napovedih obeh premierjev zdaj še bolj posvetili skupnim aktivnostim. Med drugim sta napovedala skupno delovanje na mednarodnem področju v obojestransko korist. Hrvaški in slovenski premier sta poudarila, da je srečanje potekalo v prijateljskem ozračju, v okviru katerega sta podpisala tudi solidarnostni sporazum o oskrbi s plinom in sporazum o čezmejnem sodelovanju pri nujni medicinski pomoči in bolnišničnem zdravljenju. Ta bo omogočil dostop do storitev v izolski bolnišnici tudi prebivalcem severnega dela hrvaške Istre. Osrednje teme pogovorov so bile poleg sodelovanja na področju energetike in gospodarstva tudi migracije. Golob je pozdravil odločitev, da bo Frontex na Hrvaško napotil šest strokovnjakov, in poudaril, da bi se pri vprašanju nezakonitih migracij Frontex moral bolj angažirati na vsej zahodnobalkanski poti.

Razgledni stolp na obnovljenem nasipu Bukovniškega jezera

## LEP RAZGLED NA JEZERO IN LEPOTO NARAVE V OKOLICI

Pri Bukovniškem jezeru je Občina Dobrovnik namenu predala razgledni stolp, ki so ga postavili na obnovljenem nasipu. Ob tem so še proslavili 60-letnico Turističnega društva Dobrovnik.

Razgledno opazovalno ploščad, s katere je lep razgled po jezeru in okolici, so postavili na strehi vodnega stolpa. Na občini so prepričani, da bo stolp še popestril turistično ponudbo na eni najbolj obiskanih turističnih točk v pokrajini ob Muri. Na njem načrtujejo



Razgledni stolp bo popestril turistično ponudbo ob jezeru.

tudi opremo in optične pripomočke za opazovanje ptic. Ob dprtju so simbolično spustili v zrak 60 belih golobov.

Župan Občine Dobrovnik Marjan Kardinar je povedal, da je bila na območju, kjer je zdaj jezero, nekoč zelena dolina, po sredini pa je tekla Bukovniški potok: »Že pred mnogimi leti so predniki vedeli, da bo treba vodo, predvsem ob večjih nalivih, zaustaviti, da bi zaščitili nižje ležeča območja in naselje Dobrovnik. Zato so zgradili nasip



Z razgledne ploščadi je lep razgled po jezeru in okolici.

in nastalo je jezero.« To območje je dobilo novo podobo ter postalo zatočišče za mnoge živali in rastline. Vse več pa je bilo tudi ljudi, ki so tukaj našli svoj mir ob vodi in na njej. Nasip je bilo treba zaradi dotrajanosti v celoti obnoviti, tako da danes daje občutek varnosti ter možnost sprehodov in počitka. Z obnovljenim nasipom bo okolica jezera veliko bolj zaščitena pred nevarnostjo vode.

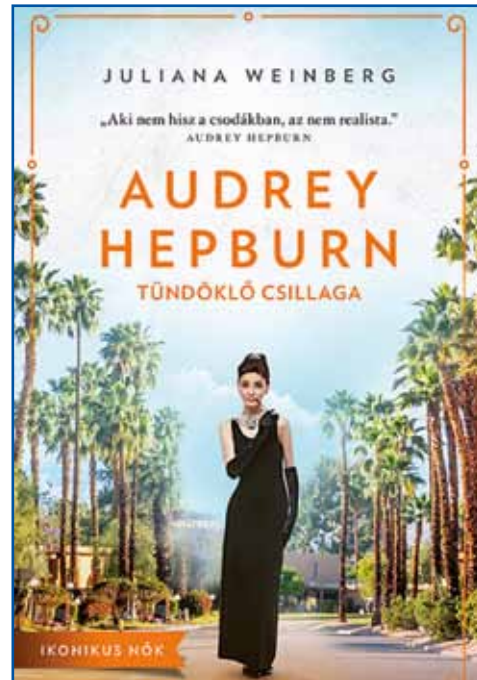
Turistično društvo Dobrovnik že od ustanovitve skrbi tudi za urejanje okolice Bukovniškega jezera. Uredili so sprehajalne poti ter postavili brvi. Društvo je skozi desetletja organiziralo več prireditev, mnoge tudi v sodelovanju z domačo občino, Zavodom za okolje in turizem Dobrovnik ter drugimi društvi in organizacijami. Vsako leto se udeležujejo srečanja objezerskih krajev, kjer izmenjujejo izkušnje, dvakrat so bili tudi organizator tovrstnega srečanja. Sodelujejo na različnih dogodkih po Pomurju in tudi na Madžarskem.

Besedilo in foto Jože Gabor

Mestna knjižnica Ferenc Móra priporoča v branje

## Juliana Weinberg: Audrey Hepburn in zvezdniški sij

Nizozemska, leta 1944: najstnica Audrey Hepburn se pred grozotami vojne, lakote in zaradi odsotnosti očeta zateče k baletu. Ples postane njena strast, toda njeno oslabilo telo ji onemogoči, da bi postala primabalerina. A čeprav se ji te sanje hitro razblinijo,



si ne pusti vzeti poguma. Kljub temu sta opazni njena izjemna nadarjenost in prefinjena karizma, zato se čez nekaj let vzpenja med največje filmske zvezde, izmed katerih poleg eterične postave, toplo rjavih oči in ljubkega obraza izstopa tudi s tem, da si nadvse želi miru in mirnega družinskega življenja. Toda to ji je bilo dano samo za kratka obdobja, kajti v ljubezni je bila dolgo nesrečna, moški so jo izkoriščali, prevarali in njene sanje o veliki družini so se razblinile.

Le kdo ne pozna elegantne igralko s srnjimi očmi, ki se je z Gregoryjem Peckom na vespi podila po Rimu ali grizljala rogljiček pred izložbo najslavnejše newyorške draguljarne? Audrey Hepburn je posebej milina in lepota tistega časa, a le malokdo ve, da je velika filmska dama raje kot na rdečih preprogah uživala v vlogi žene, matere in gospodinje na švicarskem podeželju. Roman Audrey Hepburn in zvezdniški sij je presunljiva pripoved o tej preprosti mladi ženski, ki jo je Hollywood izstrelil med zvezde, in večna zgodba o iskanju ljubezni.

Margit Mayer, Agota Horvath

## MISEL TEDNA



»Najpomembnejše je, da uživaš v življenju in si srečen. To je vse, kar šteje.«

Audrey Hepburn

## IZ NAŠE KÜNJE: CIGANSKI ČREŠNJOF RETAŠ

Sprtolešnji pa poletni meseci so za moje pojme rejsan najlepši. Pa nej samo zatau, ka je sunce vir pozitivne energije. Tau je čas, gda začne narava lidi razvajati s svojimi dobrautami. Sprtolejt pa poleti zadišijo domanje borovnice, črešnje, jagode pa ostalo sladko pa dobro sadje.

Mi doma v tom časi seveda pripravlamo zalogo za tiste čase, gda nega telko svežoga sadja. Vöpaukamo črešnje, višnje, pa pucamo jagode, ka si v zmrzovalniki napravimo zalogo za mrzle mesece. Sami znate, kak je lepau, gda lejko srejni zime vzemete vö jagode pa jih ponücate za kakšen puding ali pogače.

Ali pa vzemete vö paket črejšenj pa napravite retase. Ja, narava rejsan poskrbi za nas. Mi pa se lejko nazaj potrüdimo tak, ka napravimo neka slastnoga iz tistoga, ka mammo.

Gnes mo tak pripravili ciganski črešnjov retas. Odkec se je tau ime vzelo, se mi ne senja. Znam pa, ka ga eni zovejo tüdi atomski retas. Z njim je sicer neka dela, ka napravimo vse file, te pa ga samo sküper sipavle-

mo, kak če bi mogli šauder na dvauri dojskipati.

No, pa se lautimo vseh 4 vrst plasti.

Testau na süjo:

- 1 šalica mele (2,5 dcl)
- 1 šalica pšeničnoga greza
- 1 šalica cukra
- 1 pecilni prašek

- 1 vanili cuker

Sestavine zmejšamo sküper, pa razdelimo na tri tale.

Črešnjava fila:

- 1 kila spucanih črešenj (lejko vzemete tüdi višnje iz kompota)
- 1 žlica putra
- 2 žlici prejzlina
- 3-4 žlice cukra
- cimet
- limonin sok ene male limone

V ponvici segreje mo puter pa popražimo prejzlin, ka rjavkasto farbo dobi. Gda se oladi, ga zmejšamo k črešnjam, damo cuj

- cuker po žmaji

Vse setavine zmejšamo.

Preliv (öntet):

- 2 djajci
- 250 ml sladke smetane za stejpanje
- 2,5 dcl mlejka
- 1 vanili cuker
- 2 žlice cukra

Vzememo plej (veliki 20x30 cm ali pa 25x35 cm), ga dobro namastimo s putrom in posiplemo s prvo tretino süjoga testa.



Gor položimo polovico črešnjeve file.

Na črešnje porazdelimo polovico kisilakove file.

Pali posiplemo z drugo tretino testa in ponovimo črešnje pa te kisilak. Na konci vse posiplemo še s tretjo tretino testa.

Te pa pripravimo preliv, šteroga enakomerno polijemo po vrhi. Retas dobro prepikamo z vilico, ka nadev začne teči skaus lüknjice prauti dne.

Pečemo na 180 stopinjaj nendri 45 minut,

ka zgoraj grata fajn rjavkasto.

Morem povedati šče tau, ka je te retas dober tak topel kak mrzel, se pa mrzel trno lepau razreže na kocke, kak tau tüdi lejko vidite na kejpi.

No, pa dober tek iz naše v vašo künjo!

*Simona Rituper*

## ... DO MADŽARSKE

*V enem letu so zaprli skoraj 4600 trgovin*

Po podatkih Centralnega statističnega urada je v enem letu zaprlo svoja vrata skoraj 4600 malih trgovin, kar pomeni 4 odstotke vseh trgovin. Kriza je najbolj prizadela trgovine z oblačili, 6 odstotkov letih je bilo prisiljenih prenehati z dejavnostjo. Od trgovin z živili jih je zaprlo vrata več kot 3 odstotke. Ne obratuje več okoli 5,5 odstotka trgovin z belo tehniko in drugo tehnično robo. Kriza je najmanj prizadela knjigarne in trgovine s kozmetičnim blagom, le 2 odstotka teh trgovin je bilo zaprtih.

Med vzroki za zapiranje je predstavnik zveze malih trgovin naštel energetska krizo, upad potrošnje in nihanje tečaja forint-evro, saj veliko lastnikov uvažja blago iz tujine, kjer plačuje z evri. Po statističnih podatkih se število malih (družinskih) trgovin drastično zmanjšuje od leta 2015, od konca leta 2019 je svoja vrata dokončno zaprlo skoraj 12 tisoč trgovin, kar pomeni 10 odstotkov vseh trgovin.

*Skoraj polovica Madžarov letos ni in ne bo letovala*

Po podatkih reprezentativne raziskave, opravljene po telefonski aplikaciji, letos ni letovalo in niti ne načrtuje letovati 41 odstotkov Madžarov. Kot temeljni razlog jih je 64 odstotkov navedlo pomanjkanja denarja, 20 odstotkov jih je odgovorilo, da nasploh nimajo navade, da bi hodili na poletne počitnice. Med tistimi, ki se bodo letos odpovedali poletnemu oddihu, je največ starejših od 50 let (56 odstotkov), ki živijo na podeželju v manjših krajih na vzhodnem delu države.

In kam so namenjeni tisti, ki načrtujejo letovanje? 52 odstotkov se jih je odločilo za domače turistične destinacije, 14 odstotkov jih bo letovalo v tujini in 27 odstotkov tako v tujini kot doma. Med domačimi cilji je najbolj popularno Blatno jezero, v tujini pa Madžari najbolj iščejo morskobalo.

## VESELO POLETJE V VRTCU SAKALOVCI

Poletni dnevi so v vrtcu bolj sproščeni, saj je tudi otrok manj. Vseeno pa so polni raznolikih poletnih dejavnosti, ki potekajo v igralnici ali pa zunaj na igrišču.

Z otroki smo spoznavali značilnosti poletja in se seznanili z novimi besediščem. Ugotavljali smo, kako se oblačimo poleti; oblečemo kratke hlače in majico, obujemo sandale, uporabljamo kapo, sončna očala, radi jemo sladole in lubenico. Najrajši pa pijemo vodo in limonado. Igrali smo se prodajalno sladole in



plesali ob poletnih pesmicah. Da so bili naši dnevi še bolj sladki, smo si večkrat privoščili sladole in lubenico.

Kasneje smo prek slikovnega in didaktičnega materiala spoznavali morje in poimenovali morske živali. Igrali smo se različne gibalne igre in izdelali hobotnice. Zdaj gremo na počitnice, srečamo se spet v avgustu. Torej želim vsem čudovite počitnice!

*Romana Trafela,  
vzgojiteljica asistentka*

## VRETINSKA VODA

Tašoga reda, gda je fejest vraučé kak zdaj, lüstvo se dosta mantra, najbola tisti, steri vanej na sonci morajo delati. Prvin so ranč tak na sonci delali, vejn še več kak gnesden, depa kak pravi-jo, tisto sonce je drügo bilau kak tau, tau dosta bola peče. Gda je vraučé, vsikši se tak hladi pa si pomaga kak more, kak nje-ma paša. Tau je gnesden dosta bola naletja, zato ka mamó hla-dilnik, s klimov si pa leko daum hladimo. Kak so leko brezi tauga prvin delali pa



Vnüčkina Ančika se je narodila na Gorenjom Seniki, zdaj žive v Varaši.

živeli, od tauga de nam zdaj Vnüčkina Ančika, po možej Kovač pripovedjala. Ona zdaj že v Varaši žive, depa dvajsti lejt, dočas ka se je nej oženi-la, je na Gorejnjom Seniki bila.

- Ančika, gda sem prejk pra-ga stau po pri vas pa sem se žaurgo, kak je vraučé, vi ste tau prajli, ka tau nej baja, bola tau kak bi mrzlo bi-lau.

»Ge dosta bola raj mam vro-čino, kak gda je mrzlo, vejn zato, ka mi smo prvin dosta delali na sonci. Tau tó istina, ka prvin je tó vraučé bilau, depa nej tak kak zdaj, gda sonce vekšo mauč ma pa do-sta bola peče.«

- Zdaj tau pravijo, ka od edenajste do tretje vöre nej slobaudno vanej na sonci biti, kak je bilau tau prvin?

»Te je tašo nej bilau, kak s senauv tak žetvo so sir te de-lali, gda je vraučé bilau. Mi smo sploj dosta bili na sonci. Večkrat se je zgaudio ka spr-voga sem preveč dojzgorala

pa vse sem majire dobila. Tašoga reda so me stara mati z žiraum namazali pa že nej peklo, sledkar se je kauža dojlüpala pa te potistim že

dobro bilau. Ge, ka bejlo kau-žo mam, mena se je zavolo toga bola trbelo skrb meti.«

- Zaka vas je stara mati ma-zala, zaka nej mati?

»Zato ka moja mama je mlado mrla pa name je sta-



Njeni zdavanjski kejp z Gorenjoga Senika

ra mati gorranila. Gda sem ge taprišla, te so se že njeni mlajši vsi oženili, tau so moje tetice pa strici bili.«

- Stara mati so delali gaz-dijo?

»Pa vejš, na njivi smo delali, meli so kokauši, pujčke, na-

stilala sem, drva sem nosila, tak ka delo je vsigdar bilau.«

- Gda je tak vraučé bilau kak zdaj, te ste tó delali va-nej?

»Delali smo, depa podnek po obedi smo vsigdar pod drey-vami na koci ležali pa počivali. Kaulak tretje vöre, gda je že nej bilau tak vraučé, te smo se vküppobrali pa smo šli tadale delat.«

- Meli ste paulak stüdenec?

»Mi smo doma meli stüdenec, depa nej je emo dosta vode, furt smo od sausedkinje nosi-li, pujčkom, kokaušom pa vó iz mlake. Prvin smo vodau za piti v kantli meli, iz tiste smo grabili, gda smo žedni bili. Gda je fejest vraučé bilau, te so cejlo kantlo dola v stüdenec pistili, aj mrzla voda baude. Ranč tak so ladili mesau pa vse tašo, ka bi se ovak pokva-rilo.«

- Kak mlajši, vsigdar ste samo vodau pili?

»Največkrat samo vodau, depa sprtolejt pa vleti, gda so bile djagode pa maline, te smo szörp, sok redli pa tisto

smo pili.«

- Kak so prvin po krčmaj piti hladili, gda je še nej bi-lau hladilnika?

»Tak ka so v zimi led rezali na Rabi pa so ga te domau v zamanico zvozili. Če so ga s slamov dobro pokrili, te se je

led nej oddaupo, cejlo leto je tastau.«

- Gda je vraučé bilau pa ste kama delat šli, te ste z dau-ma nejsli za pit vodau?



Ančiko sta gorazranila baba pa dejdek, na kejpi pri prvoj spauvedu.

»Z dauma smo nej nesli, zato ka tista bi se segrejala, tašoga reda, če je paulak bila vretina, te smo odtistac nosili mrzlo vodau za pit, največkrat mi, mlajši. Pri vretini so naredli taši mali cürek, gde je voda vötekla, pa dočas, ka je posa-uda nej puna gratala, dočas smo tam sejdlji pa čakali. Prvin so bile še vretine, gnesden so že vse vöposenile.«

- Gda ste s senaum delali ali gda ste po vodau šli, tam so se večkrat kače zdržavale, vi ste se nej bojali od njij?

»Kaj pa nej, če smo go za-glednili, fejest smo se postrašili, tašoga reda ali smo go zagnali ali, če smo kaj v ro-kej meli, te smo go bujli. Če etak nazaj mislim, še zdaj me mrzaz trausi od nji. Pa nej samo od kač, od podgani, od müši se vejn še bola bojim.«

- Še dobro, ka zdaj v bloki živete, pa tü negajo müši.

»Nej, vraga nej, gnauk sem v ogradcu prpau dolapaubra-la v turbo, depa samo drügi den sem go domau nesla.

Gda doma vó na sto obrnem, gnauk samo edna velka müš vöskaučila. Kristuš, Marija, ka mo pa zdaj delala! Proba-li smo go zgrabiti, depa nej

se je posrečilo, ne vejm, gde pri vrugi mogla biti, nikam je premi-naula, leko ka nutra v raur od-išla. Tau je zame taša nevola bila, vsigdar sem tau poslušala, če ne strüže.«

- Gda je fejest vraučé bilau, nej ste se odli ka-upat na potok?

»Ladjeni pa moški so se odli kau-pat, depa dek-le nej trno, ge sem gnauk nej odla

tam, kakkoli je vraučé bilau.«

- Kak se je lüstvo vleti muj-valo pa kaupalo, gda so v praji delali ali če so vözoš-ficali?

»Pozimi se je lüstvo na keden gnauk kaupalo, depa v leti, gda je vraučé bilau, te sku-rok vsikši den, depa samo v lavori. Najprvin so se naprej dojmujli, te so nekakoga pro-sili, aj njim pleče dolzapere, naslednje so pa nutvseli v la-vor. Tak so se prvin mujvali.«

- Vleti, gda je vraučé, te naj-baukše spadne sladoled. Bila je prilika za tau doma na Gorenjom Seniki tó, ka ste leko sladoled lizali?

»Reinolt je vsikšo nedelo, gda je meša bila, vöpripele slado-led. Tisti je še pravi sladoled biu, petdeset filerov je košta-la ena kepica. Lüstvo je tam stalo v redej, kak če bi zlat talali, zato ka vsikši je slado-led sto djesti, najbola te, gda je vročina bila.« (Kej na 1. strani: Ančika pa njeni mauž v mladi lejtaj)

Karči Holec



Od inda v gnešnji čas

## PRIPOVEJSTI O SLOVENSKI KRAJINAJ

Lidge so si že od inda gesti iskali, stero vcejlak samo zra- ste. Vse takše so nut v zemlej iskali pa više zemle ranč tak. Če malo bole v šali povejmo, s tejm so si črvau napunjavali. V

pa eške drugimi pauvi. Ranč tak se je s šparglami zgaudio. Depa, v Istri eške itak divdje špangle berejo. Po domanje njim šparoge ali pa samo špar- gi pravijo. Pa trno radi je gejo.

kaj tistoga, ka se vö ne ovadi, trbej. Gda se tau vöocvre, tak pravijo, eške angeli si prste ližejo. Steri pa so leko, na frtaljo so eške neka naribaldi. Od vsega dobrega so si več nej pr- stov mogli lizati, tak so se na- sünoli. Té nebeški sad pa nut v zemlej raste, vse bole kušči gračüva.

### Tartufi

v gastronomiji najbolje visko na trauni sedijo. Kak goba so poznani, depa, ne morejo jih samo tak brati. Za tau delo človeki pes ali pa domanja svinja trbej. Najbole za istino, ovak ranč néde. Pes ali svinja na delač prdeneta, na sterom mesti v zemlej ta aromatična goba raste.

Zveškoga so bejli pa črni tartu- fi poznani. Črni dosta več v gastronomiji kak bejli valajo. Depa, tradicionalna künja v Istri obej sorti eške kak visko poštuje.

V Slovenskoj Istri je gnesden tartufe dozapovedano brati, je vökopati. Ja, skur so je na nikoj djali, po nesterni raču- naj se na črno nin kaulak 300 kil v enom leti nabere. Malo tau v pejnze zračunamo: tau v normalnom leti 750 000 evronov pride. Gda pa süča gé, kak dve leti nazaj, že od milijonke pa eške malo kcuj leko gučimo. Ja, 5 kil tartufov že leko avto v držino prinese. Depa, tisti mali oreji so dosta menje vrejndi, kak pa tisti rej- san velki, za tiste dosta več pla- čati trbej. Zato, ka tartufi cejlo leto se ne berejo, se leko sišijo, v pra semelejo ali pa se cejli nut v olivni oli denejo. Gvüšno pa je tau, ka so najbalkši pa najbolje žmani friški. Krivo bi svedočili, če bi Slovensko Istro za domanje krajino tartufov vözglasili. Uni na velke v Hr- vaškoj Istri, na Talanskom, v francuski krajinaj pa eške kak- ši krajinaj skrak Mediteran- skoga maurdja bi se najšli. Po nisterni dokumentaj aj bi ji že 3600 lejt nazaj poznali, je na dvauraj glavaške geli. Od tisti

časov es k nam sega tisto, ka so tartufi za bogauve. V sebi pa tartuf eno mauč nosi. V mo- škóm, steri ga zej, v njem kak afrodisiak začne delati. Njegva moška mauč dosta krepša gra-

nikoj prišla. Gestu iz tartufov njemi je naprajla pa v posteli je znauva veselo bilau.

### Rukola

Gnes jo skur po cejlom svejti



Divdje šparoge v mejseci aprili pa skur do konca mejseca maja rastejo. Gvüšno, ka nej na gredaj ali paulaj. V Istri je že od inda na robej gaušk berejo. Balkše, ka ji ne pitate, steri so balkški. So balkški divdji ali pripauvani, se ne spitava, ovak se leko steri brž graubo dojsvadi.

Istri dva sada rasteta, steriva cejli svejt pozna. Oba so prva samo za domanje pisker gor- brali pa vökopali, gnes, zvün toga, eške za nej ranč male pejnze tau odavajo.

Kak že povejdano, več je samo za sebe ne berejo. Na velke je v tiste krajine odavajo, v steri ne rastejo. Kak pri gobaj šega gé, tö šparogari svoja mesta majo. Vejmo, ka vsikši den nau-



Indasvejta je samo ta stvar tartufe človeki leko najšla. Nisterni eške gnesden se te tradicije držijo, zveškoga dobro trenejrani pes je že nin na 100 mejterov prdene. Gvüšno je tau tö, ka dosta tartufov divdje svinje vöskopajo pa pogejo. Tartufi so najprva gesti za prausne lidi bili, že prej 200 lejt pa za delikateso valajo. Steri je najde, dosta pejnze leko prislüži.

### Šparoge

Vejmo, zveškoga vse gnešnje sorte, stero na paulaj rastejo, so indasvejta divdje rasle. Člo- vek ji je pomalek kultivejro, ka več pa več so iz bildja vödaubi- bili. Tak je s pšenico, kukorco, žitom, paradajzom, prplom

vi pa nauvi recepti vöpridejo. Pri šparogaj nikak ovak se ne godi. Depa, v Istri de vsikši vedo povedati, ka balkškoga gestija kak fritaje ali tö frtalje nega pa je nede. Vcejlak praus- no gesti, za steroga samo djajca, šparoge, sau pa eške



Divdja rukola kak kakšo pleve na takši mestaj tö raste. Gda cvete, se najbole leko vidi, stera je tista najbalkška. Pauvana rukola bejle cvejte ma. Kak šalata na olivnom olji, kcuj pa eške küjano djajce nam nauvo mauč za vandranje po Istri da.

ta. Ženskam pa neka drugo naredi, bole mile gratajo, ranč takše, ka se moškomi bole po- vidijo. Ena skur istina nam od krala Faruka (1920-1965) iz Egipta pripovejda. 5000 žen je

poznajo, najbolje zavolo pice, na stero jo gor dejvajo. Depa, tau je že tista rukola, stero pauvajo. V Istri po travnikaj, skrak stari potaj pa na robej zidin divdja rukola raste. Eške



Na fotografiji leko bejle pa črne tartufe vidimo. Kak pri grbanjaj se gnako godi, mali kak orej ali pa skur kak menjša tikev zrastejo. Po gramaj se vagajo, tak se tö vözračuna, za kelko ga stoj leko oda. Depa, tau je nauvi čas prineso, inda so ga lidge v Istri za sebe nabejrali, ka njim je prausno gesti bole žmano bilau. Gnes ga zveškoga na Talansko prejkpelajo, tam lejpe pejnze leko prislüžijo.

emo, gvüšno, ka moška mauč pomalek je k vrugi šla. Na vel- ke je tartufe začno gesti, ka tadale je v posteli mauč emo. Eške prva pa je takše velki Na- poleon sprobo. Moška mauč njemi je po trej nočaj s svojo ženo Josephine že skur na

kakši 30-40 lejt nazaj so jo v Sloveniji zveškoga samo v Istri poznali. Kak pri šparogaj div- dja rukola dosta več vala, kak pa tista pauvana. Dosta bole krepko aromo ma pa gvüšno ka več vitaminov pa vsega drugoga v sebi nosi.

Miki Roš

## SAUDNI DEN V MURSKI SOBOTI

Mislim, ka nega dosta lidi v Murški Soboti, šteri si nedo zapaumnili 13. julija 2023. Okauli pau štiraj zazranka, gda je šče venej čista kmica bila, se je nad Soboto začnila nevihta s točo, kakše do gnes nejsmo paumnili.

Zbūdila sta nas je nebeski vöter pa toča, štera je začnila rugatati po streji. Odišla sam doj v pritličje (földszint) naše kuče, gé živeta moja mama pa oča, za meno pa je cejli prestrašeni bejšo naš pes. Oča pa mati sta tüdi že stanola pa poslüşala, kak toča kuče. Te pa je samo idnauk he njalo ružiti. Mislili smo, ka je najjše za nami, ali smo se mautili. Samo naidnauk je začnilo doneti kak če bi nam ščelo kučo odnesti. Vöter je tak začno fudati, ka so se stejne trausile. Te pa je začnilo ružiti tak, ka smo misli, ka de konec sveta. Trejskalo je, kak če bi nad nami biu tornado. Povem vam, tak sam se že dugo nej zasagala. Čütıla sam, kak so mi roke trepetale, gda sam cejla prestrašena pravla oči:

»Neka se podera!«

On pa meni:

»Tau je samo grmlenca!«

Ali te se je tüdi mati oglasila:

»Nej, neka se podera!« je pravla.

Na meri smo stali srejši hodnika pa čakali, ka bau. Ali če vörvlete ali nej, kak se je začnilo, tak se je tau vse vküper končalo, in tau samo v dvej minutaj.

Samo idnauk je tišina gratala, edino dež je še ružo po oknaj. Brez rejči smo še itak stali na hodniki, šče pes je pauleg nas tak na meri sejšo, kak če bi zmrzno. Prvi se je premekno oča. Pomali je odišo po hodniki, te pa tüdi ges nazaj gor v moj štuk, ka bi vidla, ka se je zgaidilo. Najprle sam zaglednola listje v moji dnev-

ni sobi pa mlako vode srejši nje, za štero šče gnesden ne vem, od kec se je vzela. Gda sam vidla, ka vekše škode nega, sam odišla nazaj doj k našim. Te pa samo naidnauk pride oča od vöni pa pravi cejli blejši:



*Víher je napravo dosti škode.*

»Vej pa je od nekoga cejla streja na našom dvorišču!«

»Kak tau misliš?« sam ga poglednola začüdeno.

»Vej pa idi pa pogledni!« mi pravi.

Pa rejsan idem vö pa mam kaj videti. Tramauvi od streje, dugi več kak pet metrov so ležali po našom dvauri, pa stolci, falati strej pa vejke od drejv. Odidem šče okauli kuče prauti cesti pa se samo primem za glavau.

»Oča!« sem se zdrila. »Odi, pogledni na cesto!«

Gda je prišo okauli kuče, sva oba stala do glejšnov v vodej pa gledala brez rejči, ka se je zgaidilo. Cesta je bila puna tramauv pa plošč s strej, štere so vöftrgnole pa podrle ograjo od šaule, štera ma igrišče prejk od naše kuče. Nejsva znala, od kec se je tau vzelo, te pa zagledneva, ka so obauji levji sausedi brez streje. Te so že tüdi oni gorstanoli, posvejtke v kuči so goreli. Je sauseda vöprišla pa ji pravim:

»Teta Gabika, vi streje nemate!«

Cejla v šoki je najprle nej znala, ka gučim. Gda pa se je gorzaglednola, je samo

brez rejči v kučo odišla. Pozvala je hčerko, štera je v dvajsti minutaj prišla domau. Obej sta stali venej v skuzaj, nej ka bi znale, kelko škode je v istini napravleno. Zatau, ka je venej še itak bila trda kmica pa šče

tam stala ena drejva, ka je nej podrlo še stejne v spaudnjom štuki, zatau ka je tam spalo trauje male dece. Deca so na srečo mela samo glažojne na vankišaj, pa bili so trno prestrašeni, nikomi pa se nika nej zgaidilo.

Tüdi pri naši desni sausedi smo meli kaj videti. Vö je mejla potrejte vse okne, falati streje, šteri so leteli prejk našoga dvorišča, pa so se zabili v betonske stejne njene kuče. Tau vam lejko vse povej, kakša sila vötra je mogla biti okauli nas. Njena dnevna soba, v šteroj tüdi spi, je vövidla, kak če bi notri razneslo bombo. Puna je bila desk pa gležojn, sauseda pa od stekla grdau porejzana po rokaj.

Gda smo si poglednoli škodo pa prišli vö iz prvoga šoka, smo začnili pucati okauli kuč. Sausedje smo vküper staupili pa šli od kuče do kuče pomagat. Največ vsega pa je bilau gli na



*Sausedna streja se je znajšla na dvauri.*

Gda je cuj šau den, je čüduže več lidi z naše vilice bilau na cesti. Ene sausedice, štera je brez streje ostala, so najprle nej mogli gorzbiditi, ali na srečo zdaj že znamo, ka je z njau vse vred. Ali tau, ka se je zgaidilo sausedom na konci vilice, pa človek ne more vörvati. Eno od strej je odneslo prejk ceste pa jo je vdarilo v njihovo kučo. Podrlo jim je stejno, tak ka je gratala na kuči lüknja. Na srečo pa je

našom dvorišču, ka so streje od dveh kuč letele gli prejk našoga dvorišča. Vdarile so v našo garažo pa jo potrle, ena plošča pa je spadnola na moj nauvi auto. V dnevni sobi mi je vöftrgnolo okno z okvirom vred, pa eno okno še na podstrejši. Stokilski falat rušta smo vlekli doj z garažne streje. Prelüknjalo nam je strejo, skuklo fasado, zvugnulo železne drogauve za veš sišiti,

potrlo deske na ograji, pa še kaj se najde.

Prauti večeri so prišli gasilci pa odkrite streje pokrili s polivinilom pa z deskami zadelali lükjnjo v stejni od sausedov. Gasilci nejsu bili samo soboški, liki iz krajov, šteri so bili daleč od nas. Prišli so samo zatau, ka so nam pomagali.

Zvečer so na televiziji pravli, ka se je več neviht, vihérov v eno združilo, pa je gratala »supercelična nevihta«. Takša nevihta ma mauč srejšnjoga tornadoja, kakše poznajo v Ameriki. In tüdi tau so pravli, ka je najbolje vdarila v Cvetni pa v Mladinski vilici v Soboti. Ranč tam je šau mimo štraf najbolje močnoga vötra. In tak je, ka je v Cvetni vilici doma gli naša familija.

Vidli smo, kakšo mauč ma narava. Kak je v Rakičani vöter cejli park s starimi drejvami zrüşo, štere pet lidi nej moglo okauli prijeti, tak so bile kuste. Vöter pa jih je podero, kak če bi bile iz šibic.


Zdaj, ka je keden dni mimo od te katastrofe, vsi čakamo meštre, ka pridejo delat strejo, okna pa še kaj. Pa dugo mo je še čakali, zatau, ka je dosta škode bilau po Soboti.

Ali vseeno smo meli srečo, smo se pogučavali s sausedami. Dobro je, ka se je vse tau zgaidilo ponoči. Če bi bilau podnevi, ka bi lidje bili venej pa ščeli kaj rešavati pred vötrom, bi lejko bilau dosta lidi mrtvih. Če vam samo tau povem, ka so plošče od strej razrezale naše žlejbe na garaži kak z žiletko, te znate, ka bi bilau, če bi štera priletejla v človeka. Tak, ka se lejko Baugi zavalimo, ka smo meli srečo v nesreči. Pa vüplemo, ka kaj takšoga nemo nigdar več vidli. Pa isto vüplem tüdi za vas.

*Simona Rituper*

# RAZGIBAJMO MOŽGANE

## SKANDINAVSKA KRIŽANKA

					AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	ZRENIJE, GLEDANJE	ZASTEK-LJENA STENSKA ODPRTINA	KOBILA RJAVE BARVE	KULTURNA RASTLINA	NAJVEČJI AKTIVNI JAPONSKI VULKAN	LESENO GONILO ZA ČOLN	IGRALEC, DEJAVNIK
					POVODEJU			10				
					OZALJŠEK, ORNAMENT							2
					GNAJNE, ZAGANANOST TIPKA ZA BRISANJE			9				
POMOČ: ANONSA ELO ORDEN VRAČALKA	STROKOVNIAK ZA ANGLIŠTIKO	OSAMLJENI ČLOVEK	TOMAŽ DOMICEJ	VELIKA VEŽA V JAVNIH POSLOPIH	NASILEN VSTOP, VDOR ILOVIČA	11			VARIJENI SPOJ	LEONHARD EULER		
AMERIŠKI IGRALEC IN PLESALEC (FRED)					6					TIPOREC, USTVAJ, JALEC MALI OGLAS		
VODILEN, GOSPODUJOČ POLOŽAJ									ANJA RUPEL		PRIPADNIK ELEATSKE SOLE	PREDMET S PİKAMMI PRI IGRIH NA SREČO
GEORGE MICHAEL			LOČJE, LOČEK						ODLIKOVANJE			7
ŽENA PRIMOŽA ROGLIČA	4				RIMSKI BOG LJUBEZNI					GRAFIK JUSTIN JUŽNO-AMERIŠKI INDIJANEC		
IGRALKA RINA		5			PLAYO-LASEC							
MAJHEN SAMEC	3				ČARLI NOVAK							12
DOLINA Z IZVIROM SOČE						1				SENİK		
							8			ZBRANJE JAVNEGA MNEJIA		

Končna rešitev:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	4	5	4	11	9	8	12	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	---	---	---	----	---	---	----	---



V četrtek 3. avgusta zrankoma v 6:50 si leko na televizijskem programu Duna TV poglednete nauvo oddajo Slovenski utrinkov. Če zamidite, bau oddaja na programi znauvič gnaki den zadvečerka v 13:25 na kanali Duna World.

Magazin leko kisnej vidite na internetnom atrejsi: <https://mediaklikk.hu/musor/slovenski-utrinki/>  
Nutzakapčite tevene, mi vas čakamo!

## TV SPORED

Na naslednji povezavi najdete pregleden spored TV Slovenija 1 in Slovenija 2 za izbran dan: <https://tvspored.delo.si/>

## SUDOKU

		5						
1		8	6					
	7			8		9		5
	1				2	6		7
7				6				3
8		6	9				5	
6		9		7			1	
					1	2		6
						7		

## MATEMATIČNA UGANKA

$$\begin{matrix} \text{airplane} \\ \text{airplane} \\ \text{airplane} \end{matrix} + + = 9$$

$$\begin{matrix} \text{flamingo} \\ \text{flamingo} \\ \text{airplane} \end{matrix} + + = 13$$

$$\begin{matrix} \text{pyramid} \\ \text{pyramid} \\ \text{flamingo} \end{matrix} + + = 31$$

$$\begin{matrix} \text{airplane} \\ \text{flamingo} \\ \text{pyramid} \end{matrix} + + = ?$$

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS	
<b>A MAGYARORSZÁGON ÉLŐ AUTOCHTON SZLOVÉN NEMZETI KÖZÖSSÉG GAZDASÁGI ALAPJAINAK ÖSZTÖNZÉSE PROGRAM 2021-2024 – 2.1 CÉLTERÜLET</b>	
Közzététel időpontja:	2023.07.24.
Beadási határidő:	2023.08.31.
A pályázat kiírója:	Magyarországi Szlovének Szövetsége (MSZSZ)
Információk:	Az MSZSZ a pályázati felhívással kapcsolatos kérdésekre kizárólag írásban válaszol. Kérdéseiket az alábbi e-mail címen tehetik fel: <a href="mailto:ZSM.ukrep2.1@gmail.com">ZSM.ukrep2.1@gmail.com</a> A 2023. augusztus 28-ig beérkezett kérdések kerülnek megválaszolásra.
Kapcsolattartók:	Hanzsek Viktória Tamaskó Marcell
Pályázati dokumentáció, teljes leírás:	Minden, a pályázat benyújtásához szükséges dokumentum, valamint a teljes leírás a MSZSZ honlapján található meg: <a href="http://www.zveza.hu">www.zveza.hu</a>
Rendelkezésre álló keretösszeg:	680.000 EUR (2023 = 350.000 EUR; 2024 = 330.000 EUR)
További információk:	Az igényelhető legalacsonyabb összeg 3.000,00 EUR, a legmagasabb 50.000,00 EUR. Az odaitélt támogatást a „de minimis” szabály is korlátozza.  A támogatás intenzitása a pályázó szervezet gazdálkodási formakódja szerint legfeljebb a jogosult költségek 75 %-át illetve 95 %-át teheti ki.  113 Korlátolt felelősségű társaság (75 %) 114 Részvénytársaság (75 %) 116 Közkereseti társaság (75 %) 117 Betéti társaság (75 %) 121 Szociális szervezet (75 %) 572 Nonprofit korlátolt felelősségű társaság (75 %) 573 Nonprofit részvénytársaság (75 %) 575 Nonprofit közkereseti társaság (75 %) 576 Nonprofit betéti társaság (75 %) 228 Egyéni cég (75 %) 231 Egyéni vállalkozó (75 %) 233 Adószámmal rendelkező magánszemély (75 %) 321 Helyi önkormányzat (95 %) 351 Országos nemzetiségi önkormányzat (95 %) 352 Országos nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv (95 %) 371 Helyi nemzetiségi önkormányzat (95 %) 521 Sportegyesület (95 %) 528 Nemzetiségi egyesület (95 %) 529 Egyéb egyesület (95 %)  A pályázat A Magyarországon élő autochton szlovén nemzeti közösség gazdasági alapjainak ösztönzése 2021-2024 program része, melynek finanszírozója a Szlovén Köztársaság Gazdaságért, Turizmusért és Sportért Felelős Minisztériuma.

JAVNI RAZPIS	
<b>PROGRAM SPODBUJANJA GOSPODARSKE OSNOVE AVTOHTONE SLOVENSKE NARODNE SKUPNOSTI NA MADŽARSKEM 2021-2024 - UKREP 2.1</b>	
Datum objave:	24.7.2023
Rok za oddajo vloge:	31.8.2023
Razpisovalec:	Zveza Slovencev na Madžarskem (ZSM)
Informacije:	ZSM bo odgovarjal na vprašanja v zvezi s tem javnim razpisom le, če jih bo prejel pisno na elektronski naslov: <a href="mailto:ZSM.ukrep2.1@gmail.com">ZSM.ukrep2.1@gmail.com</a> Odgovorjeno bo na vprašanja, ki bodo prispela najkasneje do 28. avgusta 2023
Kontaktne osebe:	Viktória Hanzsek Marcell Tamaskó
Razpisna dokumentacija:	Vse potrebne dokumente za oddajo vloge in celoten opis najdete na spletni strani ZSM: <a href="http://www.zveza.hu">www.zveza.hu</a>
Razpoložljiva sredstva:	680.000 EUR (2023 = 350.000 EUR; 2024 = 330.000 EUR)
Dodatne informacije:	Najnižji znesek zaprošenih (nepovratnih) sredstev je 3.000,00 EUR, najvišji pa 50.000,00 EUR. Prejeta pomoč je obenem omejena s pravilom „de minimis”.  Intenzivnost dodeljene pomoči glede na gospodarsko kodo prijavitelja do največ 75 % oziroma do največ 95% upravičenih stroškov.  113 Družba z omejeno odgovornostjo (75 %) 114 Delniška družba (75 %) 116 Javna delniška družba (75 %) 117 Komanditna družba (75 %) 121 Socialna zadruga (75 %) 572 Neprofitna družba z omejeno odgovornostjo (75 %) 573 Neprofitna delniška družba (75 %) 575 Neprofitna javna delniška družba (75 %) 576 Neprofitna komanditna družba (75 %) 228 Samostojno podjetje (75 %) 231 Samostojni podjetnik (75 %) 233 Fizična oseba z davčno številko (75 %) 321 Lokalna samouprava (95 %) 351 Državna narodnostna samouprava (95 %) 352 Proračunski organ državne narodnostne samouprave (95 %) 371 Lokalna narodnostna samouprava (95 %) 521 Športno društvo (95 %) 528 Narodnostno društvo (95 %) 529 Drugo društvo (95 %)  Razpis je del Programa spodbujanja gospodarske osnove avtohtone slovenske narodne skupnosti na Madžarskem 2021–2024, ki ga financira Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport Republike Slovenije.



## ALTERNATIVNA PECIVA NA SLOVENSKI VZORČNI KMETIJI NA GORNJEM SENIKU

Razvojna agencija Slovenska krajina in Kmetijsko-gozdarski zavod Maribor organizirata gastronomsko delavnico o pripravi alternativnih peciv.

**Datum: četrtek, 3. avgust 2023, ob 14.00 uri**

**Lokacija: Slovenska vzorčna kmetija na Gornjem Seniku**

Delavnico bosta vodili Martina Gomzi, svetovalka za dopolnilne dejavnosti in kmečko družino na Kmetijsko-gozdarskem zavodu Maribor in Marija Horvat, učiteljica praktičnega pouka na Srednji živilski šoli v Mariboru, avtorica številnih knjig in učbenikov s področja slaščičarstva.

**VLJUDNO VABLJENI!**

DELAVNICA JE ORGANIZIRANA V OKVIRU PROGRAMA SODELOVANJE MED MINISTRSTVOM ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO IN RAZVOJNO  
AGENCIJO SLOVENSKA KRAJINA

**Porabje**

TEDNIK  
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek  
Založnik:  
Zveza Slovencev na Madžarskem  
Za založnika:  
Andrea Kovács

Glavna in odgovorna urednica  
Nikoletta Vajda-Nagy  
Naslov založnika in uredništva:  
H-9970 Monošter,  
Gárdonyi G. ul. 1.;  
tel.: 94/380-767;  
e-mail: [porabje@gmail.com](mailto:porabje@gmail.com)  
ISSN 1218-7062

Tisk:  
TOPnet d.o.o.  
Kupšinci 49d, 9000 Murska Sobota; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava,  
Urad predsednika vlade, oddelek za narodnost,  
Zveza Slovencev na Madžarskem in Urad vlade RS  
za Slovence v zamejstvu in po svetu.  
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za  
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR  
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75  
11747068 20019127 00000000,  
SWIFT koda: OTPVHUHB

[www.porabje.hu](http://www.porabje.hu)